

Lakisääteisen sosiaalipäivystystoiminnan siirtäminen maakunnalliseksi 1.1.2020 alkaen - lausuntopyyntö kunnille 31.8.2019 mennessä

Kuopion seudullisen sosiaalipäivystyksen ja Ylä-Savon SOTE –kuntayhtymän sosiaalipäivystyksen kuntien johto on toteuttanut selvityksen sosiaalipäivystyksen lakisääteisestä järjestämisestä maakunnallisena (ml. Joroisten kunta) 1.1.2020 alkaen. Selvitysraportti on liitteenä. Kuntien sosiaalipäivystyksen ohjausryhmä ja Ylä-Savon SOTEn kuntien sosiaalijohto ehdottavat, että 1.1.2020 siirrytään maakunnalliseen ”sosiaalipäivystys etulinjassa”-malliin selvityksen mukaisesti Kuopion kaupungin järjestämänä.

Maakunnallisessa mallissa sosiaalipäivystys ottaa 24/7 vastaan kaikki sosiaalihuollon päivystykselliset yhteydenotot, jolloin ensiarvio ja päätökset toimenpiteistä ovat sosiaalipäivystyksen vastuulla. Sosiaalipäivystyksessä tehdään yhteydenotosta kiireellisyysarvio (A-B-C –luokituksen mukaisena). Sosiaalipäivystäjä tekee tarvittaessa tiivistä yhteistyötä kunnan sosiaalitoimen kanssa ja jalkautuu tarpeen mukaan tehtävälle. Sosiaalipäivystäjällä tulee olla viranhaltijan toimivalta sekä päätösoikeus. Maakunnallinen malli edellyttää yhden maakunnallisen työparin lisäksi ns. liikkuvan resurssin, jota kohdennetaan alueelle väestön riskianalyysin ja ennakoitujen ruuhkaheippujen mukaan. Maakunnallisen sosiaalipäivystyksen kustannukset ovat 1.1.2020 alkaen 1 027 485€. Kuntakohtaiset kustannukset ovat lähtötilanteessa 4,10 € / kunnan asukas. Kustannusten jakoa voidaan arvioida muutaman toimintavuoden jälkeen esimerkiksi vastaavalla tavalla kuin Pohjois-Savon pelastustoimen rahoitus (osa rahoituksesta kapitaatiopohjaisena ja osa perustuu todelliseen käyttöön).

Sosiaalipäivystyksen järjestämistä maakunnallisena edellyttävät mm. seuraavat lakisääteiset ja toiminnalliset velvoitteet:

- 1.1.2018 voimaan astunut päivystysuudistus edellyttää sosiaalipäivystyksen järjestämistä terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitetun laajan ympärivuorokautisen päivystysyksikön (KYS) yhteydessä ja 4 momentissa tarkoitetun perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen yhteydessä. Sosiaalipäivystyksen järjestämisestä vastaavat yhteistyössä sairaanhoitopiirien kanssa ne kunnat, joiden alueella tässä momentissa tarkoitetut terveydenhuollon yksiköt
- sosiaalipäivystys on oltava saatavilla kaikkina vuorokauden aikoina
- sosiaalipäivystyksessä tulee olla asukkaille suora puhelinyhteys 24/7

- vallitseva käytäntö, jossa sosiaalipäivystys tuotetaan erikseen virka-aikaisena ja erikseen virka-ajan ulkopuolisena palveluna eri rakenteissa ei tue toiminnan riittävää laadullista ja sisällöllistä kehittymistä
- toiminta-alueiden laajentumisen myötä sosiaalipäivystyksissä tullaan jatkossa tarvitsemaan erityisosaamista, vahvaa henkilöstöresursointia ja toiminnan organisoinnin suunnittelua
- välttämättömän huolenpidon turvaamiseksi sosiaalipäivystyksessä on oltava paikalla 24/7 aina päätösvaltainen sosiaalityöntekijä
- osaamisvaatimusten vahvistuessa toimijoiden määrä on valtakunnallisesti supistumassa yhteistyöalueiden laajetessa
- valtakunnallinen ERICA –häätäkeskusjärjestelmä on otettu käyttöön v. 2019, jonka johdosta tehtävien määrä on kasvanut (moniviranomaisyhteistyö)
- jatkossa psykososiaalisen tuen järjestäminen tulee sosiaalipäivystyksen tehtäväksi, joten sosiaalipäivystyksillä on oltava valmius vastata näihin tehtäviin, koska häätäkeskus välittää akuuteissa traumaattisissa tilanteissa olevista avun tarvisijoista tehtävän sosiaalipäivystykseen. Tästä johtuen sosiaalipäivystykset nimetään jatkossa sosiaali- ja kriisipäivystyksiksi (liitteenä Kuopion kaupungin kuvaus psykososiaalisen tuen valmiudesta, jota sosiaalipäivystyksiltä edellytetään)
- sosiaali- ja terveystoimen varautuminen ennalta arvaamattomiin poikkeustilanteisiin tulee jatkossa yhä enemmän sosiaalipäivystysten tehtäväksi

Lausuntopyyntö

Pyydämme Pohjois-Savon kuntia antamaan lausuntonsa 31.8.2019 mennessä seuraavasti:

1. Siirtyykö kuntanne tai kuntayhtymänne kunnat osaksi maakunnallista sosiaalipäivystysyksikköä 1.1.2020 alkaen Kuopion kaupungin järjestämänä?
2. Sitoutuuko kuntanne kustannuksiin raportin osoittamin kuntaosuuksin?

Raportin kustannusarvio kuntien maksuosuuksista on tehty sosiaalipäivystyksen lakisääteisestä järjestämisestä. Psykososiaalisen tuen kokonaisuus tulee huomioida uutena veloitteena erillisen suunnittelun mukaan. Sosiaali- ja terveystoimen ministeriö ei ole vielä antanut suosituksen lisäksi toimeenpano-ohjetta psykososiaalisen tuen lakisääteisestä järjestämisestä.

Todettakoon, että Ylä-Savon sosiaalipäivystystyksen osalta mahdollisessa siirtymisessä on ennakoitu sosiaalipäivystyshenkilöstön yhteistoimintamenettelyjen käynnistäminen syksyllä 2019.

Mari Annika Antikainen
perusturvajohtaja

Asiakirja on allekirjoitettu koneellisesti Kuopion kaupungin asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

Psykososiaalisen työn toimintamalli
Pientyöryhmän loppuraportti

Jakelu

Pohjois-Savon kunnat, Joroinen ja Ylä-Savon sote

Tiedoksi

Perusturvan johdon tukipalvelut Kaija Kähkönen